

Συστάσεις του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου για την Υδατοκαλλιέργεια σχετικά με την πρόταση για το ΕΤΘΑ 2021-2027

Στις 12 Ιουνίου 2018, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε πρόταση (COM (2018) 390 final) για νέο κανονισμό σχετικά με το νέο Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ).

Το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο για την Υδατοκαλλιέργεια (ΓΣΥ) συζήτησε την πρόταση και αποφάσισε να υποβάλει συστάσεις στην Επιτροπή.

Το ΓΣΥ αποτελείται από μέλη που είναι εκπρόσωποι κλαδικών οργανώσεων και άλλων ομάδων συμφερόντων οι οποίες επηρεάζονται από τα στοιχεία της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής (ΚΑΛΠ) που αφορούν την υδατοκαλλιέργεια.

Το ΓΣΥ σκοπεύει να εγκρίνει συστάσεις με συναίνεση. Στην προκειμένη περίπτωση, το ΓΣΥ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι υφίσταται σημαντική απόκλιση απόψεων μεταξύ των κλαδικών οργανώσεων και των άλλων ομάδων συμφερόντων και ότι, ως εκ τούτου, δεν κατέστη δυνατό να επιτευχθεί συναίνεση στο ΓΣΥ σχετικά με την έκδοση κοινού συνόλου συστάσεων.

Το ΓΣΥ καλεί την Επιτροπή και τα Κράτη Μέλη να αναγνωρίσουν τις συστάσεις τόσο των κλαδικών οργανώσεων όσο και των άλλων ομάδων συμφερόντων.

Στο πλαίσιο αυτό, το ΓΣΥ αποφάσισε με συναίνεση να παρουσιάσει τις συστάσεις και των δυο ομάδων μελών στο παρόν συμβουλευτικό έγγραφο.

Οι κλαδικές οργανώσεις:

1. Καλούν το ΕΤΘΑ να στηρίξει τη βιώσιμη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), να συμβάλει στη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και να εκφράσει ισχυρότερη δέσμευση για την προστασία των συμφερόντων των καταναλωτών.
2. Τονίζουν τη σημασία της εξισορρόπησης της τομεακής ανάπτυξης, των περιβαλλοντικών ανησυχιών και των συμφερόντων των καταναλωτών.
3. Επισημαίνουν ότι η παραγωγή υδατοκαλλιέργειας της ΕΕ έχει παραμείνει στάσιμη εδώ και δεκαετίες και ότι ο τομέας είναι κατακερματισμένος και κυριαρχείται από μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)/μικροεπιχειρήσεις.
4. Επικροτούν την έμφαση στις ΜΜΕ και τις μικροεπιχειρήσεις και ζητούν να είναι επίσης επιλέξιμες για στήριξη από το ΕΤΘΑ και οι μεγάλες επιχειρήσεις, τόσο για την παραγωγή υδατοκαλλιέργειας όσο και για την εμπορική εκμετάλλευση των προϊόντων τους.
5. Συνιστούν η χρήση χρηματοδοτικών μέσων (ΧΜ) να είναι προαιρετική, ότι τα ΚΜ θα πρέπει να μπορούν να συνδυάζουν επιχορηγήσεις και ΧΜ και ότι τα ΚΜ θα πρέπει να ενθαρρυνθούν για την εκπόνηση μελέτης σκοπιμότητας σχετικά με τη χρήση των ΧΜ.
6. Επιμένουν για τη στήριξη από το ΕΤΘΑ δράσεων για την προώθηση της κατανάλωσης προϊόντων υδατοκαλλιέργειας της ΕΕ με βιώσιμη καλλιέργεια και τη διευκόλυνση της ενημέρωσης των καταναλωτών σχετικά με τις βιώσιμες πρακτικές υδατοκαλλιέργειας στην ΕΕ.
7. Συνιστούν οι παραγωγοί και οι επιχειρήσεις υδατοκαλλιέργειας (τόσο ΜΜΕ όσο και μεγάλες επιχειρήσεις) να είναι επιλέξιμες για στήριξη από το ΕΤΘΑ, μεταξύ άλλων και μέσω των επιχορηγήσεων, προκειμένου για τη μεταποίηση των δικών τους εκτρεφόμενων ιχθύων.
8. Προτείνουν να είναι επιλέξιμα για στήριξη από το ΕΤΘΑ ενδιαφερόμενα μέρη, όπως επιστημονικά ιδρύματα και Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις που συμμετέχουν σε σχετικά έργα με παραγωγούς υδατοκαλλιέργειας.
9. Προτείνουν τη χρηματοδότηση των συλλογικών και καινοτόμων δράσεων σε ποσοστό 100%.
10. Υπογραμμίζουν την καθοριστική σημασία των οργανώσεων παραγωγών και των διεπαγγελματικών οργανώσεων και των ενώσεών τους, συμπεριλαμβανομένων των διακρατικών, για τη βελτίωση της τομεακής σταθερότητας και της αποτελεσματικότητας των δράσεων του τομέα εμπορίας. Πρέπει να ενισχυθεί η δημιουργία και η λειτουργία τους και να υποστηριχθούν εντατικά τα σχέδια παραγωγής και εμπορίας.
11. Υπογραμμίζουν ότι, όπου υφίστανται διεπαγγελματικές οργανώσεις, αυτές μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στη βελτίωση της τομεακής διάρθρωσης. Η δημιουργία τους πρέπει να ενθαρρύνεται.

12. Υπογραμμίζουν τη σημασία της έγκαιρης υλοποίησης και μείωσης της γραφειοκρατίας του ΕΤΘΑ σε επίπεδο ΚΜ.
13. Συμβουλεύουν την Επιτροπή να διευκολύνει την ανταλλαγή τεχνογνωσίας και βέλτιστων πρακτικών όσον αφορά την υλοποίηση και τη διαχείριση του νέου προγράμματος του ΕΤΘΑ.
14. Συμβουλεύουν την Επιτροπή να ενισχύσει τις διαβουλεύσεις μεταξύ του ΓΣΥ και της ΓΔ MARE και, όπου κριθεί απαραίτητο, της ΓΔ SANTE.
15. Υποδεικνύουν τη χρήση εργαλείων ΤΠΕ για τον εξορθολογισμό και την ευθυγράμμιση της διαχείρισης του ΕΤΘΑ από τα ΚΜ και συμβουλεύει την Επιτροπή να αναπτύξει και να εφαρμόσει εργαλείο διαχείρισης ΤΠΕ για το ΕΤΘΑ.
16. Ζητούν μεγαλύτερη διαφάνεια όσον αφορά τα στατιστικά στοιχεία της εφαρμογής του ΕΤΘΑ σε όλα τα ΚΜ και στην άμεση διαχείριση, μέσω του ιστοτόπου της ΓΔ MARE της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
17. Υπογραμμίζουν τη σημασία της συλλογής δεδομένων για την υδατοκαλλιέργεια (π.χ. οικονομικά, κτηνιατρικά και περιβαλλοντικά δεδομένα), τονίζουν την ύπαρξη παρόμοιων συλλογών στον τομέα της γεωργίας και συνιστούν την υλοποίηση ενός Δικτύου Στατιστικών Πληροφοριών για την Υδατοκαλλιέργεια (ΔΣΠΥ).
18. Επιμένουν στη στήριξη από το ΕΤΘΑ δράσεων που αποσκοπούν στην εξάλειψη των πρωτοεμφανιζόμενων ασθενειών ή των ασθενειών που περιλαμβάνονται στον κατάλογο του Κανονισμού 2016/429.
19. Δηλώνουν ότι το ΕΤΘΑ πρέπει να στοχεύει στη βελτίωση της επισιτιστικής ασφάλειας της ΕΕ. Η υδατοκαλλιέργεια της ΕΕ μπορεί να συμβάλει στη μείωση του χάσματος μεταξύ κατανάλωσης και παραγωγής θαλασσινών στην ΕΕ κατά τρόπο περιβαλλοντικά, κοινωνικά και οικονομικά βιώσιμο.

Οι άλλες ομάδες συμφερόντων:

1. Τονίζουν ότι το δημόσιο χρήμα πρέπει να δαπανάται για τη δημιουργία δημόσιων αγαθών, π.χ. τη συγκέντρωση γνώσεων, την εξεύρεση λύσεων, τον αποτελεσματικό προγραμματισμό και τη διασφάλιση της ορθής εφαρμογής των κανόνων.
2. Συνιστούν ουσιαστική μεταστροφή της χρηματοδότησης προκειμένου να διασφαλίζεται ότι ο κλάδος χρησιμοποιεί τα καλύτερα συστήματα στέγασης και πρακτικές διαχείρισης που θα βελτιώνουν αποτελεσματικά την καλή μεταχείριση των ιχθύων.
3. Υποστηρίζουν την ανάγκη απλούστευσης αλλά υπογραμμίζουν τη σημασία της ύπαρξης σαφών διαδικασιών προκειμένου να διασφαλίζεται ότι το δημόσιο χρήμα δαπανάται όπου αυτό είναι περισσότερο αναγκαίο.
4. Εκφράζουν την ανησυχία τους ότι η παροχή εξουσιοδότησης στα ΚΜ προκειμένου να ληφθούν αποφάσεις σχετικά με τις επιλέξιμες δαπάνες και τους δικαιούχους πρόσβασης σε χρηματοδότηση

θα δημιουργήσει μη στρατηγικές δαπάνες, άνιση πρόσβαση στα κεφάλαια σε όλη την ΕΕ και πιθανή αντίδραση εξαιτίας της αμφισβητούμενης χρήσης των χρημάτων των Ευρωπαίων φορολογουμένων.

5. Συνιστούν τη δέσμευση τουλάχιστον του 25% του προϋπολογισμού του ΕΤΘΑ ανά ΚΜ για δραστηριότητες που προστατεύουν και αποκαθιστούν το θαλάσσιο περιβάλλον.
6. Συνιστούν την εξάρτηση της χρηματοδότησης από τη συμμόρφωση των κρατών μελών και των φορέων εκμετάλλευσης με τους κανόνες της ΚΑΛΠ και της ενωσιακής νομοθεσίας για τη γεωργία και το περιβάλλον.
7. Υπογραμμίζουν τη σημασία της τήρησης της αρχής της διαφάνειας από το ταμείο.
8. Υπογραμμίζουν το γεγονός ότι η παροχή κρατικής στήριξης μέσω του ΕΤΘΑ μπορεί να απομακρύνει τις ιδιωτικές επενδύσεις και να προκαλέσει στρεβλώσεις στην αγορά και υπερκεφαλαιοποίηση στον κλάδο της υδατοκαλλιέργειας.
9. Τονίζουν ότι χρειάζεται προσοχή ώστε η χρηματοδότηση της υδατοκαλλιέργειας να μην ενθαρρύνει τη μη βιώσιμη παραγωγή.
10. Υπογραμμίζουν τη σημασία του καθορισμού των αρχών βιώσιμης υδατοκαλλιέργειας στο πλαίσιο της ενωσιακής νομοθεσίας και της διασφάλισης της εφαρμογής των εν λόγω αρχών στο πλαίσιο σχετικών σχεδίων δράσης.
11. Τονίζουν ότι η χρηματοδότηση του ΕΤΘΑ δεν πρέπει να χρησιμοποιείται για να συμβάλει στη συμμόρφωση των παραγωγών υδατοκαλλιέργειας με την υποχρεωτική νομοθεσία.
12. Υποστηρίζουν ότι η χρηματοδότηση μέσω ΕΤΘΑ συμβάλλει στη συλλογή δεδομένων, την παρακολούθηση, την έρευνα, την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, την κατάρτιση του προσωπικού των παραγωγικών εκμεταλλεύσεων και τις πρωτοβουλίες χωροταξικού σχεδιασμού.
13. Συνιστούν την προώθηση από το ΕΤΘΑ προγραμμάτων συστημάτων υδατοπεριβαλλοντικής προστασίας για τη μετατροπή των συστημάτων σε συστήματα οικολογικής διαχείρισης, όπως η εκτεταμένη υδατοκαλλιέργεια για την αποκατάσταση υγροτόπων.
14. Συνιστούν το ΕΤΘΑ να μην υποστηρίζει επενδύσεις με επιβλαβείς επιπτώσεις, δηλαδή συστήματα ανοιχτών κλωβών σε περιοχές με προβλήματα ευτροφισμού, εκμεταλλεύσεις ιχθυοκαλλιέργειας που παράγουν μη εγκατεστημένα εξωτικά/μη-γηγενή είδη, μονάδες ελεύθερης ιχθυοτροφίας ή υδατοκαλλιέργειες που δεν διαθέτουν επωαστήρια - με εξαίρεση την εκτροφή δίθυρων μαλακίων, τη χρήση χημικών, αντιβιοτικών που χρησιμοποιούνται στην ιατρική, ορμονών και δραστηριοτήτων όπως ο έλεγχος των επιβλαβών θηρευτών σε προστατευόμενες περιοχές.